

виробляють продукцію для масового споживання, наприклад, видобування і забезпечення населення мінеральними і столовими водами.

Велике значення для проведення контролю діяльності видобувних підприємств можуть мати неформалізовані методи та аналітичні процедури, що ґрунтуються на логічному осмисленні ситуацій, прийнятті оперативних управлінських рішень з врахуванням зовнішніх і внутрішніх чинників. Ситуаційний підхід дає можливість керівництву приймати рішення, опираючись на розуміння та аналіз ситуацій, їх змін, уникати традиційних спроб і помилок, економити час і ресурси [1, с.192].

Важливість такого підходу ґрунтується на тому, що на процеси розвідування, видобування, переробки природних ресурсів, відкриття і закриття родовищ може впливати велика кількість зовнішніх чинників, викликаних природними умовами (клімат, погода, структура покладів, глибина їх залягання тощо), а також суспільний та людський фактор (дозвільна і податкова системи, екологічні та соціальні вимоги, конкуренти та інші системи та несистемні ризики). Поряд із зовнішніми чинниками слід враховувати й внутрішні переваги і загрози.

Усе це ще раз засвідчує про вирішальний вплив економічної складової на діяльність видобувного підприємства. Тому при виборі методів внутрішнього контролю їх діяльності, використанні аналітичних процедур основна увага має бути зосереджена саме на економічних критеріях оцінювання. Разом з тим не варто нехтувати й соціальні та екологічні чинники, оскільки вони є пріоритетними у сфері державного та громадського контролю.

Список використаних інформаційних джерел

1. Петренко С.М. Інформаційне забезпечення внутрішнього контролю господарських систем: монографія / С.М. Петренко. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2007. – 290 с.

2. Федоронько Н.І. Внутрішньогосподарський контроль на підприємствах вугільної промисловості: організаційні аспекти / Н.І. Федоронько // Торгівля, комерція, підприємництво: зб. наук. праць. – Тернопіль: ТНЕУ. – 2014. – Вип.16. – С. 190-193.

УДК 657

Приймак Н.В.

аспірант кафедри обліку та оподаткування

Київський національний торговельно-економічний університет

м. Київ, Україна

ОСНОВИ МЕТОДОЛОГІЇ ОБЛІКУ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУ

Фінансову основу кожного підприємства становить власний капітал, але ефективна фінансова діяльність неможлива без постійного залучення кредитних інструментів. Вони дозволяють суттєво розширити обсяг використання

власного капіталу, прискорити формування різних фінансових фондів, а також підвищити ринкову вартість самого підприємства.

Банківський кредит – це основна форма кредитних відносин. Кредити є основним прибутком для українських банків, які виступають невід’ємними складовими елементами фінансової системи країни, а для підприємств – найшвидший і найнадійніший вихід із складної фінансової ситуації.

Відносини банку з позичальником регулюються законодавством України, нормативно-правовими актами Національного банку України, а також угодами (договорами) між клієнтом та банком.

Відповідно до чинного законодавства «Банківський кредит – це будь-яке зобов’язання банку надати певну суму грошей, будь-яка гарантія, будь-яке зобов’язання придбати право вимоги боргу, будь-яке продовження терміну погашення боргу, яке надано в обмін на зобов’язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов’язання на сплату відсотків та інших зборів з такої суми» [1].

Зобов’язання перед банком – це зобов’язання по сплаті отриманих кредитів та відсотків за кредит, а також зобов’язання по сплаті за обслуговування банком розрахункових рахунків підприємства, які повинні відображатися в обліку та звітності [2].

Основним законодавчо-нормативним актом з регулювання організації та ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, а саме, зобов’язань перед банком, є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [3]. Цим Законом визначено, що підприємство самостійно вибирає облікову політику, форму бухгалтерського обліку як певну систему реєстрів обліку, порядку та способу реєстрації й узагальнення інформації в них із дотриманням єдиних засад, встановлених цим Законом, та з урахуванням особливостей своєї діяльності, розробляє систему та форми внутрішньогосподарського обліку, звітності та контролю господарських операцій, визначає права працівників на підписання бухгалтерських документів, затверджує правила документообігу та технологію обробки облікової інформації, додаткову систему рахунків і реєстрів аналітичного обліку.

Бухгалтерський облік банківських кредитів представлений в декілька етапів: визнання кредитів, яке охоплює визначення економічної сутності, значення кредиту та його оцінка; визначення форм та видів кредитів на основі їхньої класифікації; відображення операцій з кредитування на рахунках бухгалтерського обліку підприємства; розкриття у фінансовій звітності інформації про здійснення кредитних операцій.

Методика обліку отриманих кредитів підприємством включає такі основні складові:

- ✓ облік основної суми боргу;
- ✓ облік суми одержаного банківського кредиту;
- ✓ облік суми процентів, котрі нараховуються за користування кредитом.

Одержання кредиту відображається в бухгалтерському обліку на підставі кредитного договору та виписок із банку. Використання кредитних коштів, перерахування банку відсотків від основної суми боргу здійснюється за платіжними дорученнями, які підтверджуються виписками банків. Нарахування відсотків оформлюється розрахунком бухгалтерії [2].

Крім того, процес банківського кредитування підприємств обов'язково має відповідати таким принципам: поворотність, терміновість, платність, забезпеченість та цільове призначення коштів.

Важливим аспектом у побудові методології обліку банківських кредитів є визначення витрат, які виникають під час залучення кредитних коштів підприємствами. А це насамперед: комісія банку за відкриття особистого рахунку та інші послуги, пов'язані із наданням кредиту; витрати на нотаріальне посвідчення та /або державну реєстрацію договорів застави; витрати на експертну оцінку (предметів застави, об'єкта інвестування); оплата консультаційних, бухгалтерських та аудиторських послуг; забезпечення кредиту (виникнення відносин забезпечення зобов'язань – застави, гарантії, поруки); страхування предмета застави або відповідальності позичальника [4].

Отже, бухгалтерський облік банківських кредитів має забезпечити правильне і своєчасне складання і подання банку документації, яка необхідна для одержання кредитів, контроль за цільовим використанням і своєчасним поверненням кредитів, інформацію про ефективне залучення кредитних коштів, котра необхідна для прийняття управлінських рішень.

Список використаних інформаційних джерел

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 12.12 2008 р. із змінами та доповнення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Чебан Ю.Ю. Облік зобов'язань перед банком: законодавчо-нормативні аспекти і напрями удосконалення // Миколаївський національний університет ім. Сухомлинського, Серія «Глобальні та національні проблеми економіки», Вип. 4.- 2015.
3. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України (зі змінами і доповненнями) / Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Зеленіна О.О. Проблемні питання оцінки та визнання балансової вартості кредиту як елементу позикового капіталу підприємства // Вісник ЖДТУ. – 2010. - № 3 (53). - С. 318-325.